

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Stane:

Za celo leto K 20.—
za pol leta 10.—
za četrt leta 5.—
za 1 mesec 1.70
Posamezna številka 60 vin.

Uredništvo in upravnishvo je v
Ptuju, Slovenski trg 3 (v starem
rotovžu), pritličje, levo.
Rokopisi se ne vrnejo.

Štev. 6

Ptuj, 8. februarja 1920

II. letnik

HVALEŽNOST?

V zadnjih kritičnih dneh, ko so nas nameravale „prijateljice malih narodov“ Francija, Angleška in Italija z ultimatom prisiliti, da si podpišemo smrtno obsodbo, se je barometer naših simpatij do Wilsona in njegove Amerike zopet znatno dvignil, ker je Amerika izjavila, da ne bo trpela krivične nasilnosti, ki jo hočejo izvesti nad nami naši „zavezniki“. Izvedla naj bi se takozvana Wilsonova črta, po kateri bi zgubili Slovenci okoli pol milijona svojega naroda. Razlika med italijanskimi zahtevami in Wilsonovim projektom je ta, da bi polaski zahtevi mi izgubili še do 400.000 ljudi več; v ostalem pa je Wilsonova črta prav tako krivična, kakor italijanske zahteve. Na vsak način se nam obeta, da nam odtrgajo od narodnega telesa najboljši kos, brez katerega ne moremo živeti. Ali zgubimo pri tem par sto km² več ali manj, je to končno vseeno. Zgubiti ne smemo ničesar, pa naj reže po našem telesu Wilson ali Nitti! Da simpatizira Amerika v našem težkem boju z nami, je lepo in vse hvale vredno. Ali mi nimamo od tega ničesar in tudi nismo Wilsonu dolžni nobene hvale. Tudi če se izvede njegov projekt, pademo v gospodarsko odvisnost Italije in Slovenija bo v bodoče neprestano ogroževana od požrešnega imperijalizma lačnega soseda. Prva njih endenca je, da nas gospodarsko zaslužijo, s tem, da nas odzinejo od morja, druga pa, da nam na večne čase stoji s puško v roki pred pragom. Zato zahtevajo naš Triglav, našo Učko goro, naše otoke v Dalmaciji. To je še vse drugačne vrste imperijalizem nego pruski, proti kateremu je šel v boj ves svet.

Na večnem ogroževanju Jugoslavije od strani Italije Wilsonov načrt nič ne spremeni. Njegova črta gre v Slovenijo za dober topovski streljaj za ono, ki jo hoče Nitti. Wilsonova meja je za Lahe strateško prav tako dragocena, kakor ona preko Triglava in Učke gore. V slučaju invazije je Slovenija prvi dan izgubljena, pa naj gre meja par kilometrov bolj ali manj vzhodno.

Nepotrebna je torej naša hvaležnost napram Wilsonu. Dolgo nas je vojska tepla in kruto trpinčila, a mi se v svoji mehki duši nismo naučili nič pozitivnega tekom vojne. Še vedno v svojem klečeplastvu poljubljam roko, da nam da samo dve klofuti, a ne tri. Vzdravimo se vendar in spoznajmo, da leži edini naš spas v nas samih. Nesreča, ki nam grozi iz Pariza, naj nas združi v skupnem delu, da si utrdimo temelje svojega doma in tako dobimo na zunaj respekt. Prišel bo morda čas, ko se bo ohladilo vroče prijateljstvo med Italijo, Francijo in Angleško, in tedaj bo morda ta ali oni naših mogočnih jerobov potreboval Jugoslavijo. Do tedaj se bo pa menda naša država vendarle naučila izreka, da ima vsak svetnik prste k sebi obrnjene, in da bo delala edino le zase. A zato se je treba otresti hlapčevstva in ponižujoče uslužnosti; treba je, da nam okrepiti tilnik v skupnem plodonosnem delu in zdravi samozavesti.

Občinske volitve.

Iz poročila dr. Kukoveca s strankinega zbora na Vranskem 29. jan.

Zakaj je demokratska stranka hotela imeti občinske volitve? Gotovo le zato, da demokratska vlada izvojuje stranki premoč v Sloveniji, dokler je še čas, pravijo naši nasprotniki. Jasno je, da je na tem le toliko resnice, da hočejo demokrati tudi v občinskem gospodarstvu zasledovati cilje jugoslovenske demokracije. Ni dvoma, da hočejo demokrati zato vplivati z vsemi tudi drugim strankam razpoložljivimi in dopustnimi sredstvi na izid teh volitev. Ne razumem, zakaj se nekateri nasprotni listi na tem izpodtikajo in nam očitajo, da za volitve agitiramo širom Slovenije že prej nego je vlada razglasila volilni red. Mi pripravljamo ljudstvo na občinske volitve po takem volilnem redu, ki odgovarja postopanju pri volitvah v sosednjih modernih državah n. pr. na Češkem, ker mislimo, da tudi pri nas ne more obljaviti bistveno kaj drugega.

Nikakor pa ni naš absolutni interes, da se občinske volitve povsod izvršijo izrecno v obliki borbe demokratske stranke proti drugim strankam. Delujemo na to, da dobe nasproti nazadnjaštvu moč v občinah v roke novi močje in če hočete tudi žene, ki odobravajo bistvena načela naše stranke, ki žele napredek naroda kot enote brez ozira na plemena in vere in ki hočejo iti po potih, katere nam predpisuje zdrava demokracija. Vendar nam je pa celo dobro došla, da se uveljavljajo na zakonitih tleh občinskih zastopov tudi mišljenja skupin, ki niso organizirane v demokratski stranki. Zato sodelujemo z vsemi činitelji, ki v naših občinah v podobnem smislu žele poživiti smisel za skupno delo, zlasti gospodarsko, kulturno in socijalno delo. Reči pa moram naravnost, da nam je ljubše, ako v kaki občini dobi del moči ali celo večino v svoje roke skupina, ki je nam nasprotna, nego da ostanejo občine zane-marjene in brez voljnega zastopstva v položaju, v katerega jih je vrgla vojna. Zato kar najprej izvolitev občinskih odborov in županov, mož demokratov bodisi iz naše organizacije ali z sorodnih skupin!

Ne razkrajajte družbe!

Isto kulturno naziranje imate kot program JDS. Le ta je že izvršila materijelno vsaj začasna zboljšanja za Vas, katera preidejo brez dvoma v dogledni dobi v definitiven štadij. Uveljaviti se zamorete v tej stranki tako, da se Vaše nadaljne težnje rade volje upoštevajo.

Doseči se da dandanes karkoli le v močni stranki. JDS je edina silna, vsa vereizpovedanja in vse pokrajine obsegajoča stranka.

Je nositeljica ideje edinstvenosti, je državotvorna stranka tiste države, kateri Vi služite. Ne razkrajajte družbe jednakomislečnih, ne razkrajajte naše države!

Mislim, da se razumemo.

Ta apel velja samo prizadetim!

Muzejsko društvo v Ptuj.

To društvo je malo znano in vendar je važno kulturno društvo. Raziskuje zgodovino Ptuja in okolice, vodi izkopavanje starin, zlasti ostankov rimske naselbine Pečovica ter upravlja zbirke izkopin in zgodovinskih predmetov. Glavna zbirka je mestni Ferkov muzej (ključi pri gimnazijskem slugi, vstopnina 1 K.) Posebnost mestnega muzeja so rimske izkopine, med njimi celo svetišče Mitrovo, boga solnca in svetlobe. Drugo takšno svetišče „Mitreum“ je na koncu vasi Gornji Breg nedaleč od mariborske ceste, tretji pa pri Hajdinu. Muzejsko društvo se bavi tudi z varstvom umetnin in je s svojim nasvetom drage volje na razpolago pri postavljanju novih spomenikov in zgradb umetniške vrednosti.

Za izvrševanje svojih nalog rabi društvo denarna sredstva, katera dobiva od članarine, od vstopnine v muzej, od prostovoljnih prispevkov in od podpor. Med vojno je delovanje društva bilo otežkočeno, toda zdaj se je društvo obnovilo in hoče nadaljevati svoje delo. Zato vabi k pristopu vse prijatelje zgodovine in umetnosti ter poziva k sodelovanju narodne izobražence, ki so po prevratu prišli v Ptuj.

Keramična šola v Sloveniji.

„Murska Straža“ od 24. januarja t. l. je sprožila misel ustanovitve keramične šole. Keramična industrija proizvaja razne predmete iz žgane gline in je na Češkem zelo razvita. Razviti pa se je mogla le na podlagi strokovnega šolstva. Na Češkem je več keramičnih šol s češkim in nemškim učnim jezikom. Tudi pri nas moramo ustanavljati strokovne šole, če hočemo izrabljati naravno bogastvo svoje domovine. Zato pozdravljamo misel sproženo v „Murski Straži.“ Opozarjamo pa, da se strokovne šole uspešno razvijajo le tam, kjer so dani pogoji za izvrševanje dotične stroke in kjer se krajevni činitelji z vso vnemo zavamejo za stvar. Strokovne šole na Češkem so nastale največ iz zasebne podjetnosti: tovarnarji, občine in okraji so dali sredstva za prvi začetek, dežela in država je priskočila s podporo in pozneje prevzela celo šolo v svojo oskrbo. Podjetnikom ne sme biti žal denarja, katerega žrtvujejo za strokovno šolstvo, ker bo strokovna naobrazba dvignila njihova podjetja na višino konkurenčne zmožnosti.

Gospodarstvo.

Poljedelcem kralj. SHS.

Kljub vsem vremenskim nezgodam in kljub vsem drugim nepovoljnim prilikam sme se reči, da je prva žetev v naši osvobodjeni državi zadovoljiva. In ako trud ni rodil povsod zaželjenega uspeha vendar, smo z ozirom

na razmere, v katerih smo preživeli to prvo leto svobode in urejevanja, v glavnem lahko zadovoljni.

Toda naš narod je opravičen pričakovati, da bo v prihodnje vse bolje v vsakem pogledu, posebno tudi glede poljedelskega proizvodjanja kot nesporno glavne naše pridobitne panoge. Malokatera država razpolaga s toliko plodno zemljo in s toliko in tako povoljnimi ostalimi pogoji za uspevanje vseh kmetijskih panog, kakor naša uedinjena država. Vrh tega je naše kraljestvo, ki bo lahko izvažalo znatne preostanke poljskih pridelkov, v geografskem in prometnem oziru najbližje onim deželam zapadne in južne Evrope, katerih poljedelska produkcija ne more, čisto niti približno, pokriti domačih potreb in katere dežele treba zato uvaževati kot najmočnejše uvozne dežele na svetu. Zato smo mi vsi opravičeni nadejati se, da bo v našem uedinjenem kraljestvu vzcveto poljedelstvo in donašalo obilnih sadov, razmeroma več, nego v katerikoli drugi izvažajoči državi, in kakršno bo naše poljedelstvo, tako po količini kakor po kakovosti svojih proizvodov, take bodo vse ostale panoge našega narodnega gospodarstva. Procvit našega poljedelstva, za katerim treba stremeti z vsemi silami, nam bo prinesel brezdvomno blagostanje celega naroda in omogočil, da se izpolnijo vse one mnogobrojne in težavne naloge, ki so stavljene v občenem interesu naši novi državi.

Iz tega bo vsak poljedelec lahko uvidel, v kaki meri je odvisna od njega in njegovega dela današnja prehrana ljudstva, pa tudi ves bodoči napredek celega našega narodnega in državnega življenja. Zato naj smatra vsakdo za svojo sveto dolžnost, da se čim preje poprime koristnega dela in da vse svoje delavne sile in vsa svoja proizvodjalna sredstva uporabi za pomnožitev proizvodjanja do najširših mej možnosti. Osebito naj ne ostane neobdelan in neobsejan niti najmanjši košček rodne zemlje, bodisi da se zaseje ozimina (predvsem pšenica in rž bodisi jarevina, predvsem kuruza, fižol, krompir in razna zelenjava.) Da se olajša in pospeši spomladanska setev, naj se obdela in pripravi tekom zime zemlja, kjerkoli in kadarkoli to dopušča vreme in ostale prilike.

V kolikor ne bi imeli poedinci, ki so bili ovirani s strani sovražnika, ali ki imajo preveč zemlje, z ozirom na kratek čas, dovolj delavnih sredstev, naj jim dajo oni, ki jih imajo odveč, svoja sredstva po zaključku dela na razpolago. Z dobro voljo se more to vse izvesti potom prošnje ali potom kakega drugega načina vzajemnosti. Naj se ne dopušča, da delavna živina ali poljedeljsko orodje in stroji počivajo brez koristi, dokler so neobdelana zemljišča sosedov in soobčanov. Isto velja glede posojevanja potrebnega dobrega semena kakor tudi glede izvršitve vsega drugega poljskega dela, kjerkoli sredstva in delavne sile pojedincev ne zadostujejo, da bi si oskrbeli potrebno seme in izvršili pravočasno tekoče posle. Osebito naj se ima ves obzir napram sirotam padlih, pomrlih in onemoglih družinskih očetov, katerim dolgujemo mi vsi za izvojevanje današnje svobode in za bodoči naš napredek ne samo zahvalo, temveč tudi gotovost, da jim nudimo potrebno dejansko pomoč.

Vsem predstaviteljem državnih in samopravnih oblasti kakor vsem uidevnim državljanom v kraljestvu je obračati pažnjo na to, da z besedo in delom pomorejo udeleževati zgoraj označene misli o vzajemni pomoči in o nujnosti, da se poljedelska produkcija v prihodnjem letu ojači v vseh ozirih do skrajne meje možnosti. To neizprosno in nujno zahtevajo življenjski interesi celega našega uedinjenega naroda in cele naše uedinjene domovine. Samo po tej poti dospeli bomo v najkrajšem času pred vsemi drugimi državami do zaželenega občega blagostanja.

Zastopnik ministra poljedelstva in voda
Podpredsednik min. sveta
Juraj Biankini.

Na drž. vinarski in sadjarski šoli v Mariboru se vrši dne 2. in 3. marca t. l. tečaj za napravo gnojšč in gnojničnih jam. Namenjen je ta tečaj kmetovalcem in zidarskim mojstrom; ki se bavijo z zidanjem hlevov in gnojšč. Ker sta dober gnoj in dobra gnojnica posebno v sedanjih časih, ko ni dobiti umetnih gnojil, največje važnosti za kmetovanje, je želeli, da se udeleži tega tečaja čim več ljudi. Prijave za udeležbo naj se vpošljejo do 27. februarja t. l. ravnateljstvu vinarske in sadjarske šole v Mariboru.

Elektrarna na Fali. Pri deželni vladi v Ljubljani so se začela pogajanja radi prevzetja elektrarne na Fali pri Mariboru od strani jugoslovenske družbe, katere bi se udeležila država v zvezi z javnimi korporacijami in drugimi interesenti. Pogajanj se udeležujejo zastopniki prizadetih uradov deželne vlade pod predsedstvom g. predsednika dr. Žerjava, kakor tudi zastopniki domačih bančnih zavodov in pa zastopniki štajerske elektricitetne družbe pod vodstvom predsednika Ross-händlerja.

Vojna odškodnina. Dne 13. januarja 1920 se je v Parizu podpisala pogodba, s katero se rešuje vprašanje vojne odškodnine Srbije. Konvencijo so podpisali tudi naši delegati, a v imenu Francije minister Loucheur. Francoski in angleški delegati, ki so se udeležili pogajanj, so vpoštevali razloge naših zastopnikov, da pride Srbija čimprej do svojega denarja, katerega potrebuje za svojo obnovo. V poučenih krogih se zatrjuje, da je vprašanje vojne odškodnine za nas ugodno rešeno in da bo vlada dobila avans. Pri razdeljevanju vojne odškodnine dobimo kot prvo polovico 6% a kot drugo polovico 5% tako da odpade vsega skupaj na nas nekaj nad 22 milijard frankov. Nemčija plača kot prvi obrok 142 milijard! Od te vsote dobi Jugoslavija 9 milijard frankov; ta svota se nam ima izplačati postopno. Ker naša država zelo potrebuje denarja, nam bodo zavezniki za teh 9 milijard frankov izdali bone, katere bomo potem zamenjali za gotovino. Porazgovori o najetju posojila v Ameriki in Angliji na podlagi teh bonov se začnejo še te dni.

Zamena kron. Ministrstvo za finance je že razglasilo pravilnik, po katerem se bodo zamenjale kronske novčance. Na vsem ozemlju kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev se povlečejo iz prometa kolkovane kronske novčance avstro-ogrske banke in zamenjajo za kronske-dinarske novčance Narodne banke kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, pri katerih bo na obeh straneh označen zvezek v dinarjih in štirikratni znesek v kronah. Zamenjava se bo vršila na ta način, da se odrejena količina kronske novčance avstro-ogrske banke zamenja za isto količino kronske dinarje v novčancih Narodne banke kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, odnosno za štirikrat manjšo količino dinarskih edinic. V zameno se bodo sprejemale kronske novčance, ki so v redu kolkovane. Novčance, ki nimajo koleka, se ne bodo sprejemale razun, ako se da z novčance razločiti, da je kolek pozneje odpadel. Zamena se bo izvršila potom državnih organov, slične kakor svoj čas kolkovanje. Z zameno se bo pričelo v najkrajšem času.

Dopisi.

Ptuj. Družabne razmere so se v Ptujju v teku enega leta korenito izpremenile. Kdor je prišel lani po prevratu sem, je imel priliko opazovati odkrito in pristržno sodelovanje vseh narodno mislečih ljudi, medsebojno razumevanje in podpiranje je bilo umevno samo pri sebi. A sčasoma se je vse izpreverglo. Počelo je, vrag ve, iz kakega vzroka zahrbtno rovarjenje, delo se je razbilo, medsebojna vzajemnost je prestala. Destrukcija v društvenem življenju, apatičnost, nezadovoljstvo in zabavljanje vsepovsod. Gonja, ki so jo neki elementi zasejali predčasom proti gotovim slojem, se je poostrila in razlezla v osebno gonjo do ostudnosti. V tem se danes naša

družba potaplja, narodno delo zastaja, našim narodnim nasprotnikom pa raste greben. Saj jim pa tudi lahko. Strnjeni so v krepko organizacijo brez razlike političnega mišljenja. Zna se pripetiti, da bomo doživeli v času občinskih volitev proketo neprijetna prese- netenja. A kaj delamo mi? Kregamo se in zabavljamo drug proti drugemu in mečemo si polema pod noge. Narodna čitalnica bi vendar morala biti žarišče našega narodnega življenja v Ptujju. Matica bi nam morala biti in mi čebele, ki naj bi se zbirale v njenem okrilju. Uvedli so se v zadnjem času stalni sestanki v čitalnici ob sredah, da bi se zbirali ljudje na pogovor, informacije, delo etc. Saj je sto in sto aktualnih stvari tudi pri nas, o katerih treba razgovora. A kaj vidimo? Če stopiš v sredo večer v čitalnico, ti zijajo prazne stene naproti in prazni stoli se ti režijo. Le okrog peči se stiska peščica „žrtev“, ki se žrtvujejo za to, da se drugega dne lahko reče: Sinoči smo pa imeli žurfs. Žalostno je to in pojav družabnega razkra- janja je simptomatičen. Kam bo to privedlo? Človek ne bi verjel, da se je najdejo ljudje, ki mislijo, da je s koncem vojne prišel tudi konec dela, mesto da bi baš sedaj posvetili vse svoje sile delu. Ne velja to le na polju industrije, velja tudi za podrobno narodno delo. Natolcevanje zahrbtnost, razdiranje, zabavljanje in slične nečedne čednosti bi pri nas ne smele imeti mesta. To naj bi si za- pisali za uho vsi tisti kovarji, ki jih srbi je- zik le tedaj, če morejo svojega bližnjega pi- čiti s strupenim želim, ki pa povsod molčijo, kadar gre za res pozitivno stvar.

Politične vesti.

Ultimat — pokopan. LDU. Beograd, 4. Italijansko časopisje je začelo proti Jugosla- vijii zopet živahno borbo in zahteva od mini- strskega predsednika Nittija, naj ne popusti od stavljenih zahtev. Konferenca poslanikov v Parizu je ponovno razpravljala o našem odgovoru na ultimatum. Njeno mišljenje za se- daj ni znano, toda sodi se, da je ultimatum pokopan.

LDU Beograd, 4. Iz Pariza javljajo, da je francoska vlada pripravljena podpirati vsak predlog, naj pride iz Rima ali Beogra- da, ki bi omogočil sporazum med Italijo in Jugoslavijo.

Londonski pakt razveljavljen. Beograd, 8. (Jugosl.) Kakor poročajo iz Pariza, je izročil ameriški poslanik včeraj mirovni konferenci original ameriške note glede ultimata Jugo- slaviji v jadranskem vprašanju. Nota povdar- ja, da Amerika odločno nasprotuje nasilne- mu postopanju proti Jugoslaviji, zlasti pa zavrača vsako sklicevanje na londonsko po- godbo, ker so vse tri prizadete države. An- glija, Francija in Italija, pri vstopu Amerike v vojno izjavile, da odstopajo od londonske- ga pakta v kolikor nasprotuje Wilsonovim načelom. Ta del ameriške note je vzbudil v Parizu ogromno senzacijo. Tudi časopisje, ki je dosedaj še omahovalo, stopa sedaj na našo stran. Splošno se pričakuje, da se bosta morali udati tudi Angleška in Francoska vlada, in da bosta odrekli Italiji nadaljno podporo.

Konsternacija v Italiji. Reka 5. febr. (Ju- gosl.) Zadnje vesti iz Pariza, zlasti poročila o ameriskem pritisku in o pripravljajočem se preobratu v angleški in francoski politiki, so vzbudile v italijanskih nacionalističnih kro- gih veliko razburjenje in vznemirjenje. Itali- janski ministrski svet ima neprestano seje, ne more pa priti do nikakih rezultatov. V časopisju in v celi javnosti se opaža splošna zbežanost. Bojevitost, ki je vladala še pred par dnevi v nacijonalističnih vrstah, očitno polema.

Naš mednarodni položaj. Beograd, 4. febr. Kakor poročajo iz Beograda merodajni čini- telji, se je naša pozicija po odklonitvi ulti- matuma znatno zboljšala, tako da o ultima- tuma že sploh ni več govora niti v službe- nih krogih. Simpatije politikov so večidel na

naši strani in tudi časopisje in javnost sta se postavila za nas.

Koncentracijski kabinet na vidiku. Beograd, 4. februarja. Regent Aleksander je pozval v torek k sebi predsednika začasnega predstavništva dr. Pavlovića ter konferiral dolgo z njim o možnosti sestave koncentracijskega kabineta ali pa, če bi bila sestava takega kabineta popolnoma nemogoča, vsaj glede sestave širšega koalicijskega kabineta. Pri tej priliki je izročil regent dr. Pavloviću tudi lastnoročno pismo, v katerem opozarja regent na veliki zgodovinski moment, ki se baš v teh dnevih preživlja dalje država. Regent apelira na vse politične skupine, ki stoje na stališču narodnega in državnega programa, da složno nastopijo v teh hudih časih, ter daje dr. Pavliću moč, da stopi v dogovor z zastopniki vseh političnih skupina kot jamio regius, ter se z njimi dogovarja glede sestave koncentracijskega kabineta. Dr. Pavlović je takoj nato pričel s konferencami z višjateznimi šefi političnih strank in s predsednikom ministrskega svetu Davidovičem. V obče se misli, da bo dr. Pavlović s svojo mislijo uspel. Glavno sporno vprašanje tvori v tem trenutku vprašanje zasedenja portfelja ministrskega predsedstva in notranjega ministrstva. Politični krogi vedo, da obstoja med socialisti hudo nerazpoloženje in da ne vstopijo v vlade, če se poveri dr. Koroščevemu klubu kak ministrski portfelj. Če se uresničijo gotove aspiracije dr. Koroščevega kluba, bi bil odpor socialistov še hujši. Po dosedanjih kalkulacijah bi prišlo v novi kabinet 6 demokratov, 4 radikalci in 2 člana Narodnega kluba. Kandidata opozicijskega bloka sta Drinković in dr. Ivan Lorković, kandidati Demokratske zajednice Davidović, Sv. Pribičević, Drašković in Veljković. Vsi politični klubi imajo neprestano seje, v katerih se posvetujejo o možnosti sporazuma, do katerega, tudi po prepričanju demokratov, prav gotovo pride. Pri tem se raznaša tale vest: Če ne posreči sestaviti koncentracijskega kabineta, bo sklicano 15. februarja narodno predstavništvo, ki se bo najprej bavilo z zunanjepolitičnim položajem naše države torej zlasti z jadranskim vprašanjem. Nato bi prišel na vrsto volilni red, nakar bi se volitve razpisale. Seje narodnega predstavništva bi trajale en mesec, ter bi se po rešitvi zgoraj omenjenih vprašanj v poglavitnem bavile z vprašanjem ustavotvorne skupščine, za katero bi se mogla izvršiti volitev začetkoma aprila.

Jugoslovanska zarota v Primorju? Bakar, 5. („Jugosl.“) Italijanski listi poročajo o številnih eksplozijah v vojaških smodnišnicah na Goriškem in v Istri. Listi sumijo, da gre za sistematično organizirano sabotažo tajne jugoslovanske družbe Ves vojaški in policijski aparat je na delu, da izsledi krivce, vendar je njegov trud dosedaj brezuspešen.

Društvene vesti.

VSAK

član Narodne čitalnice in vseh narodnih društev v Ptujju se vabi k zanesljivi udeležbi

„ČITALNIŠKIH VEČEROV.“

Vršijo se

„vsako sredo“

v prostorih „Narodnega doma“ v Ptujju.

Začetek ob 20. uri (8. uri zvečer.)

NAMEN:

Gojiti družabnost in složnost za skupno narodno delo.

Narodna čitalnica.

Narodna čitalnica v Ptujju. V sredo, 11. t. m. bo imel na čitalničnem večeru g. major Gelošević, poveljnik tukajšnje posadke, predavanje o bojih na srbskih frontah tekom svetovne vojne. Občinstvo se vabi k obilni udeležbi. Odbor.

Občni zbor Ptujškega Sokola se je vršil 1. t. m. Bil je primeroma slabo obiskan, ako

se pomisli, da šteje društvo do 150 članov. Polnoštevilno so prišli le telovadci. V preteklem letu je doseglo društvo poleg lepih moralnih uspehov tudi nad vse povoljne gmotne uspehe. Društvo je danes v tem pogledu na trdnih nogah. Na zborovanju se je posebno naglašalo, da se mora strogo izvajati ukaz Saveza SHS, ki naroča izključitev verižnikov in navijalcev cen iz vseh sokolskih društev. Sokol ima zlasti gojiti med člani treznost, odkritosrčnost in bratstvo, ter zatirati pijančevanje in hinavščino. Izvoljen je bil popolnoma nov odbor, kot starosta je izbran trgovec z usnjem br. Vladimir Vošnjak. Novemu odboru želimo mnogo uspeha in priporočamo točno izvrševanje sokolske ideje, ne le v besede, temveč tudi v dejanju.

Podučno predavanje je imel preteklo nedeljo gospod Zupanc v okrilju kmetijske družnice v Zupančičevi gostilni. Razpravljal je o vinorejstvu, posebno o rezanju trt. Praktično se bode kazala rez to nedeljo 8. t. m. v vinogradih na Kicarju. Priporočamo vinogradnikom, da se ga udeleže v velikem številu.

Prosveta.

Vokalni koncert v Ptujju. Preteklo soboto smo imeli priliko čuti in občudovati v Ptujju koncert medjimurskih kmečkih fantov in deklet pod vodstvom g. župnika Ignacija Lipnjaka. Peli so izključno narodne pesmi medjimurske. Z napeto pozornostjo smo čakali, da se dvigne zastor. Zdaj! Pestra slika. V polkrogu krog dirigenta venec mladih dekliških obrazov; zelene rute z rdečimi lisami. Za dekleti fantje. Vse oči zvesto uprte v pevovodjo. Znak! Prva pesem zadoni. Videti je bilo takoj, da ima dirigent toliko discipline v pevcih, da ji skoro ni para. Saj glasovi niso bogve kako sočni, ali proizvajanje, interpretacije, dinamika, ritmika in izgovor so izvišeni nad vsako hvalo. Če pomislimo, da je izkopal g. Lipnjak s svojim zborom surov dragulj, ki ga je moral brusiti in piliti in likati in stružiti, dokler ga ni obrusil v svetel kamen, kakor nam ga je pokazal, si lahko predstavljamo, koliko teškega truda, neizmernega napora, koliko potnih srag ga je stalo, predno mu je dozorel sad. Toda zavest ima lahko, da njegov trud ni zaman. Njegov zbor je danes gotovo unikum v Jugoslaviji. In mirno nastopi lahko z njim pred vsakim občinstvom. Opozorili bi pa na nekaj. Kljub temu, da ima vsaka kitica pesmi pri proizvajanju vse polno finih variacij, vendar upliva nekako monotono, če se poje 8—9 kitic enako. Torej krajšanje teksta. Vsaka pesmica z 2—3 kiticami bi bila tako majhen, svetel biser. Drugi mož, ki je posvetil vse svoje moči in znanje medjimurski pesmi, je g. župnik V. Žganc, ki je tudi prisostoval koncertu in je spremljal dve solo-točki na klavirju. On je tisti, ki je zbral medjimurske pesmi v pesmarico, jih priredil in harmoniziral in tako odprl svetu čisti vir medjimurske narodne poezije. Trdimo iz prepričanja, da bodo Slovenci povsod, kjer bosta nastopila s svojim zborom, umevali njuno orjaško delo in da ju bodo povsod odkritosrčno in navdušeno sprejeli.

Gg. Lipnjak in Žganc lahko rečeta, ka-
žoča na svoj zbor:

„Exegi monumentum, aere perennius“.

Razno.

Papež za razporoko? Dunajska „Parlamentarische Korrespondenz“ javlja, da bo katoliška cerkev revidirala določbe o zakonskem pravu ter dovolila katoliškim ločencem zopetno ženitev, odnosno možitev. V zadnjem času so župni uradi sporočili onim, katerih prvi zakon je bil ločen in ki so dobili od deželne vlade dovoljenje za sklenitev novega zakona, da jim ni treba prestopiti k drugemu veroizpovedanju, marveč da se naj dajo začasno civilno poročiti. Pričakuje se namreč, da izda Sv. Stolica v Rimu v najkrajšem času naredbo, s katero se bodo takšne poroke proglasile pod gotovimi pogoji tudi cerkvenopravno za veljavne. Avstrijski škofje so se baje obrnili v Rim s prošnjo, naj bi se revidirale kanonske določbe katoliškega zakonskega prava, kateri prošnji je Sv. Stolica ugodila. V najkrajšem času se izvede revizija cerkvenega prava v toliko, da bo cerkev dovolila zopetno poroko zakonskim ločencem.

Kako stradajo na Dunaju. Dunajčan, ki ima tam veliko tvrdko za barve in kemične izdelke, piše v pismu, ki je datirano z dne 7. januarja 1920, svojemu sorodniku v Jugoslaviji: „Veseli me, da se Ti dobro godi, čeravno sam ne veš, kako Ti je dobro. Tukaj se smatra vsakega presrečnim, kateri more oditi čez našo mejo. Naši rojaki zapuščajo potapljačo se ladjo (stradajoči Dunaj) med tem ko na drugi strani silijo v mesto Židje, ki z lepimi besedami in obljubami izjemajo prebivalstvu zadnjo kapljico krvi. Dan za dnem je položaj obupnejši, vedno hujši postaja boj za vsakdanji kruh. Moja obitelj je po vsem Dunaju raztresena, da išče živil. Brez nakaznic se dobi še edinole morda črnilo za čevlje in gorčica (žonf). Ob živilih iz rajonarja se pa v vobče ne da živeti, cene so temu primerne: Obleka stane 3500 K, eno jajce 11 do 13 K itd. Po vsem tem lahko rečeš, da živiš res v rajju tam v Jugoslaviji. Zato pa Ti svetujem, da ne sili proč, ker še le pozneje uvidi človek, kako mu je bilo dobro, pa je še nezadovoljen godrnjal. Če imaš priliko in Ti ne bi delalo sitnosti, obišči nas, kar nas bo zelo veselilo, posebno pa če dobiš izvoznico, preskrbi nam kaj živil (masti, slanine in enakih — sprejeli Te bomo z odprtimi rokami!“ — tem oni stotisoči ubogih in brezposelnih, ki žive. Tako se godi ljudem, ki imajo denar, kaj pa po dunajskih rovih in kanalih? Ni čudo, da umirajo gladu na cesti.

Vabilo na naročbo.

Kdor želi, da se mu redno pošilja „Ptujski list“, naj prijavi svoj naslov upravnistvu v Ptuj, Slovenski trg (stari rotovž) števil. 3, pritličje levo.

Pes (fermač Vorstehhund) je na prodaj. Pes je dresiran v 4 letu. Cena 3000 K. Kje pove uprava lista.

Brzojavni naslovi: JJP — Maribor		Brzojavni naslovi: JJP — Ljubljana			
Jugosl. inženirsko podjetje					
===== družba z o. z. =====					
inženirska pisarna in stavbno podjetje					
Ljubljana, Sodna ul. 2.		Maribor, Vitrinhofova ul. 34			
Oddelak I. Projekti, proračuni. Nasvetovanje in zastop. Presoja in stavbno nadzorstvo.		Oddelak III. Beton, železobeton, železne konstrukcije.			
Oddelak II. Vodne gradbe; izraba vodnih sil; poljedelska melioracija		Oddelak IV. Železnice, ceste, predori, mostovi			
		Oddelak V. Industrijska in gospodarska poslopja			
		Oddelak VI. Komercialno razpečevanje gradiva, orođa in industrijskih tvari			

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru.

Delniška glavica 15.000.000.

Centrala v Ljubljani.

Rezervni fondi nad 4.000.000

Podružnice v Splitu, Celoveu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun s 3%
brez odpovedi, proti 3 mesečni odpovedi s 3 $\frac{1}{4}$ % čistih.

Daje trgovske in aprovizacijske kredite.

Izvršuje vse bančne transakcije.

Urar Karl Ackermann

v mestnem gledališkem postopju v Ptuj

se priporoča cenj. občinstvu
za vse poprave ur in kupuje
staro zlato, srebro, kakor
tudi vse vrste zlati in srebrni
«denar po najvišji ceni.»

Vsakovrstni čevlji, dobro in lično izdelani, čevljarske potrebščine, raznovrstno drobno ali galanterijsko blago, različni okraski, kakor vsi v papirno stroko spadajoči predmeti, dobe se vedno po primerni ceni v trgovini.
J. N. Peteršič v Ptuj.

GARJE srbečico, kraste, lišaje
uniči pri človeku in živini mazilo zoper srbečico. Brez duha in ne maže perila. 1 lonček za eno osebo 6 K. — Po pošti 7 K poštne prosto.
Prodaja in razpošilja s pošto
Lekarna Trnkoczy v Ljubljani, Kranjsko.

Primešaj Mastin v krmo

Da krmo živina, kokoši, pure, goske lažje prebavijo, da je potem meso in mast za uživanje boljša, da je tvoritev jajc in mleka boljša, se primeša krmi enkrat na teden ena pest MASTIN-A. 5 zavitkov Mastin-a zadostuje za odgojo in rejo enega vola, krave, svinje, konja za 6 mesecev. Mastin je dobil največje odlikovanje v Londonu, Parizu, Rimu in na Dunaju. Na tisoče gospodarjev ceni in kupuje ponovno Mastin. Ako ga nima lekarnar ali tvoj trgovec, piši potem z dopisnico po 5 zavitkov Mastina za 20 kr. 50 v prosto na: **Lekarno Trnkoczy v Ljubljani, Kranjsko** katera, z vsako pošto razpošilja naročila na vse strani sveta.

Lepo posestvo

na Hajdini štev. 64 se takoj
proda. Več pove g. **Hilda Kasper**
v PTUJU.

Več viničarskih družin

z močnimi delavci se sprejme pod zelo
ugodnimi pogoji.
Naslov pove uprava tega lista.

Miši - podgane - stenice - ščurki

in vsa golazen mora poginiti, ako porablja te moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 7—, za podgane in miši K 7—, za ščurke 8 K; posebno močna tinktura za stenice 7 K; uničevalec moljev prašek proti ušem v obleki in perilu, proti mravljam, proti ušem pri perutnini 6 K; prašek proti mrčesom 6 K; mazilo proti ušem pri ljudeh 4 in 8 K; mazilo za uši pri živini 4 in 8 K; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničevalec rastlin) K 6—, Pošilja po povzetju Zavod za eksport

M. Jünker, Zagreb 112, Pečirinska ulica 3.

Kmetovalci pozor!

Sadne mline je treba že
— sedaj naročiti! —

Mlatilnice, slamoreznice, čistilnike
za žito, Alfe, poljske brane itd.
vsak čas v zalogi.

Popravila vseh strojev se prevzamejo.

KAROL PAVELKA, PTUJ

Srbski trg štev. 7 (nasproti gostilne Kossär.)

Konsumno društvo za ptujski pol. okraj V PTUJU

bo prodajalo 13. februarja 1920 ob 10. uri na
javni dražbi v bivši oddajalnici živil na Ormoški
cesti pudle, stelaže, mize, razne zaboje in
druge reči in vabi vse interese k dražbi.

LEPO
posestvo
v ptujski okolici v
izmeri od 50—100
oralov, ev. manjše,
je lahko tudi mala
grščina se takoj
kupi. Cena postran-
ska stvar. Naslov
pove uprava lista.

Dva polovnjaka

proda g. **Ana Leskoschegg „VILA ROZA“**
BREG PRI PTUJU.

Bivši častnik

išče kupca za dobro
sedlo. Na ogled v
„VILA ROZA“
BREG PRI PTUJU

**Večji lep
vinograd**
v Halozah s hosto, dobro zasajen in v dobri legi se kupi
tako po najvišji ceni.
Naslov pove uprava tega lista.

Za vinogradnike!

Kdor si letos želi nabaviti nove

brizgalke proti peronospori

naj si jih ogleda prej pri kleparju
:: **A. MAJČEN**, Hrvatski trg v Ptuj. ::
Tam se dobivajo brizgalke najnovejše
oblike, katere so jako trpežne ter ne
potrebujejo daljšega nobenega popra-
vila. Cene bodo po dnevnih cenah
za potrošeni material.

KAVARNA „BALKAN“ v PTUJU
Vseh svetnikov ulica štev. 20.

Sestanek vseh tujcev

Rendezvous au Café „Balkan“
Vljudno priporočam cenj. občinstvu prvo-
vrstna vina, pristno kavo, čaj, ameri-
kanski punč, najfinejše likerje i. t. d.
Velika izbira v jugoslovanskih, francos-
skih, čeških in avstrijskih časopisih.
Postrežba točna in solidna.
JANKO VUČAK, kavarnar.

Dve zlati verižici

Naslov pove uprava lista.

Naročba.

Komur smo dozdaj pošiljali list,
pa si ga ne misli naročiti, prosimo, naj
nam ga vrne, ker ga sicer smatramo
za naročnika.